

MAGYAR LAJDA

3 lei

Taxa postală plătită la
aprobării Dir. Gen. P.

1. székelyi kör és híriapírók Köre
BUDAPE
VII., Erzsébet-körút 9-11.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 226 (1668) szám * Péntek, 1937 november 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Japán újból való meghívását sürgeti az amerikai főmegbízott

Kína képviselője Japánra hárít minden felelősséget
Olaszország nem vár kielégítő eredményt a kilenchatalmi
értekezlettől

Brüsszelből jelentik: A kilenchatalmi értekezlet üléséhez szerdán délben hosszabb beszéddel nyitotta meg Spaak belga külügyminiszter, az értekezlet elnöke. Az értekezlet ezután elhatározta, hogy nyílt, teljes üléseket és zárt bizottsági üléseket fog tartani.

Az általános vitát Norman Dewis, az Egyesült Államok megbízottja vezette be. Hangoztatta, hogy

a Kínával folyó ellenségeskedés veszedelembé sodorta más államok Kínában fennálló érdekeit is.

— Nem azért jöttünk ide, — mondotta — hogy csodákat várjunk. Közös célunk a béke. Reménykedünk abban, hogy Japán és Kína között még mindig lehetséges az együttműködés a barátság keretei között.

Eden angol külügyminiszter az angol kormány nevében hangoztatta, hogy teljes mértékben egyetért az amerikai főmegbízott fejtegetéseivel. Majd sajnálattal emlékezett meg arról, hogy Japán nem képviselteti magát az

értekezleten.

Ezután Delbos francia külügyminiszter szólt fel. Kiemelte, hogy Franciaország továbbra is hű marad azokhoz a kötelezettségekhez, amelyeket a kilenchatalmi szerződésben vállalt.

Delbos után az olasz főmegbízott mondott beszédet. Hangoztatta, hogy a japán-kínai viszálynak belső és külső vonatkozásai vannak. A belső vonatkozások között szerepelnek olyanok, amelyek nem felelnek meg Kína ezeréves hagyományainak. A fasiszta kormány fenntartással él mindazoknak az eredményeknek tekintetében, melyeket egy ilyen alkalomszerűen összehívott értekezlet elérhet. A kilenchatalmi értekezlet csak platonikus eredményeket érhet el, ha nem vet számot azokkal a valóságokkal, amelyekről szó van.

Valóban eredményes munka csak az lenne, ha az értekezlet felhívna a két harcoló felet, hogy lépjenek egymással közvetlen érintkezésbe.

4 kínai főmegbízott elismeri, hogy Kinában japánellenes a hangulat

Az értekezlet délutáni ülésén Litvinov szovjet megbízott hangoztatta, hogy az értekezlet népszövetségi határozat alapján ült össze és feladata olyan békét teremteni, mely a világ többi részén is megköti a támadó kezét.

Dr Wellington-Coo kínai megbízott azt az ismert kínai álláspontot hangoztatta, hogy a mai helyzetet Japán támadása idézte elő és Japán eljárását Japán terjeszkedő politikájának egyszerű folytatásaként tüntette fel. Japán tevékenysége — ugymond — folytonos támadás Kína felségjoga, valamint területi és igazgatási sérthetlensége ellen.

Nem vonja kétségbe, hogy Kinában japánellenes a hangulat, ez azonban csupán Japán támadó magatartása ellen irányul.

Tagadta, hogy a kínai kormány kommunista tanácsadók befolyása alatt állna. Ellenkezőleg, a kormány tíz év óta küzd a kommunista párt ellen, mely szeparatista kormányt akar független hadsereggel. Kína sohasem hívta ki Japánt, gazdasági együttműködés pedig csak a kölcsönösség és megértés alapján lehetséges Japánnal. Utalt ezután arra az óhajra, hogy a viszályt közvetlen tárgyalásokkal intézzék el és ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy ez a viszály a többi hatalmakat is érdekli. A legutóbbi négy hónap alatt Kína felségjogait védte Japán ellen.

— Nem tudom elhinni — mondotta — hogy az itt képviselt hatalmak és nemzetek, amelyek a kilenchatalmi szerződés részesei, vonakodnának vállalni az őket megillető szerepet és cserbenhagynák azokat az elveket, amelyeket

a világbéke lényeges alapjának kell tekinteni.

Ezután még a portugál kiküldött szólt fel. Majd az értekezletet csütörtök délutánra halasztották.

Norman Dawis szerdán délután Edennel külön megbeszélést is folytatott. Ennek során azt kívánta, hogy

Japánnak újabb meghívást küldjenek, mivel Japán visszautasítását, melyet azal indokolt, hogy az értekezletet a Népszövetség kezdeményezésére hívták össze, nem szabad véglegesnek tekinteni.

Eden és Delbos megbeszélései a semlegeségi albizottság keddi ülésére és Eden legutóbbi alsóházi beszédére vonatkoztak. A Havas jelentése szerint

a két külügyminiszter megegyezett abban, hogy a két hatalomnak tartózkodni kell a spanyolországi küzdőfelek bármelyikének érdekében minden lépéstől.

DIPLOMACIAI SZAKÍTÁS LONDON ÉS TOKIÓ KÖZÖTT?

Tokióból jelentik: „A sürgős időszzerű kérdések megvitatására alakult Tanács”, amely ugyan nem hivatalos szerv, de tagjai képviselők és nagyiparosok, — azt a határozatot hozta hogy

amint a helyzet kívánja, megindítja a mozgalmat az Angol Birodalommal való diplomáciai szakítás érdekében.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Az aktív iskola

(S. I.) — Kifűnő szaklapunkban, az *Iskolában* Puskás Lajos tanár, a transzylván magyar cserkészlet megteremtője tanulmányt írt arról, miképpen nevelhetnék iskoláink a kisebbségi életformára gyermekeinket. A tanulmány minden szava figyelmeztetés és útmutatás: mindenképpen helyénvaló, hogy ezt a szerepét minél szélesebb körben tölthesse be.

Puskás abból a tapasztalatból indul ki, hogy a tanult ifjúságunk irrtózik nekivágni a gazdasági rengetegnek, mely a magyar életet úgy veszi körül, mint az amerikai telepest az őserdő és görcsösen ragaszkodik ahhoz a gondolathoz, hogy a diploma előbb-utóbb neki is biztos és kényelmes kenyeret ad, mint egykoron szüleinek, az előtte járó tanult nemzedéknek adott. Megemlíti ugyan e lelkiállapotnak sokféle kinövését, a felelősséget azonban ezért nem egyedül az ifjúságra hárítja. Felelőssé teszi azért az idősebb nemzedéket, elsősorban azt az iskolát, melyet gyermekeink nevelésére fenntartunk.

„...Nem elég, hogy az iskola a tanuló szervezetlen gyülekezete legyen, — mondja Puskás többek között, — ahol mindenki a maga tehetsége és érvényesülési vágya szerint megtanulja a kijelölt tananyagot. Ha azt akarjuk, hogy az iskola előkészítse gyermekeinket jövőbeli társadalmi szerepükre, az iskolát szervezett kis társadalomnak kell tekintenünk. Ha az egész iskola így nem szervezhető meg, akkor legalább gondoskodni kell arról, hogy az iskola keretén belül, annak védelme alatt létesüljenek intézmények, a nagy társadalomnak mintegy kisebbített másai, melyekben a növendékek mint ifjú, de önálló felelősségű polgárok működhetnek. Így az iskola az ifjú szellemi képességeinek nevelésével fejleszteni fogja a társadalmi életre való képességeket is. Másként pedig célt érni nem lehet. Jellemnevelés elméleti alapon nem végezhető, hanem csak úgy, ha az ifjúnak a cselekvésre alkalmat nyújtunk. Ha az úszást nem lehet könyvből és magyarázatból, de még az úszásra való buzdításból sem megtanulni, hanem csak úgy, ha módot adunk a növendéknek az úszásra, annál inkább áll ez a társadalmi élet bonyolult formái között való helyes magatartás elsajátításra...”

Majd így folytatja: „Ha pedig mindez áll az iskolára általában, mennyivel inkább áll a kisebbségi hitvallásos iskolára! Minél nagyobb, minél bonyolultabb feladatok várnak az életben a mi iskoláinkban előkészített ifjakra, annál nagyobb gonddal kell iskoláinknak ezt a nevelő munkát elvégezni... Ennek a kisebbségi életre intézményesen ránevelő hivatásnak a teljesítésével áll vagy bukik iskolánkunk. Ebben van egyedüli létjogosultsága. Ha kisebbségi iskoláink növendékei iskoláinkban csak beszélni tanulnak meg magyarul, de kisebbségi

magyar ifjakhoz méltóan cselekedni, — az állami érdekek kellő tiszteletbentartásával — nem, akkor átvehetik helyüket az állami iskolák...

Megmondja azonban Puskás: cikke azt is, miképpen és miféle eszközökkel végezheti el a mi felekezeti iskolánk ezt a nagy hivatását. A cserkészlet mellett, mely mai új állami formájában is sok alkalmat kínál erre, elsősorban a *szövetkezés* szellemétől áthatott iskolai intézményekkel. Nem liliputi fogyasztási szövetkezetekről van itt szó. A szülők, de a tanárok jó része is csak erre gondol és csak ezt látja, amikor az iskolai szövetkezet nevelő szerepéről esik szó és azzal válaszolnak, hogy ezek az iskolai szövetkezetek csak nyálánkságra és egyéb fölösleges kiadásokra szoktatják a gyermekeket.

A lényeg a gyermekek szövetkezeti, önkéntes, önálló együttműködése bizonyos feladatok megoldásánál. Puskás hosszú sorát említi azoknak a lehetőségeknek, melyeket erre az iskolai keret és a fennálló törvényes rendelkezések nyújtanak: közös *termelés* (pl. játéktárgyak készítése), *fogyasztás* (tanszerekkel, tiszorással, egyenruhával való ellátás), *takarékosság* (pl. kis összegek összegyűjtése), *munka* (kertészet, gyógynövények gyűjtése, könyvkötészet). Ilyen feladatok lehetnek még: lapkiadás, népművészeti tárgyak gyűjtése a múzeumaink számára, az iskolai szertár gyarapítása, ösztöndíjak létesítése, versenyek rendezése, ének- vagy zenekarok szervezése, alkalmi ünnepélyek rendezése, népmesék-helynevek gyűjtése, a szomszéd falu vagy külváros gondozásba vétele, téli madárvédelem, kártékony állatok irtása, tanulmányi kirándulások, táborozások rendezése, iskolai tanulmányi körök beállítása, gyenge tanulók felkarolása, temetők gondozása és a helyi szükségleteknek megfelelőleg a működési területek megszámlálhatatlan sokasága.

Életünk legnagyobb problémái körül járnak ezek a gondolatok, melyeket Puskás cikke felvet. Az új gazdasági szellemről van itt szó, mely nem épít fel mindent a nyerészkedés ösztönére, a „kaparj kurta, neked is lesz” meg „aki bírja, marja” tanításra, hanem hinni tud abban, hogy az *egyéni célokat a közösségen keresztül jobban és szebben el lehet érni*. Eppen

azért kész közvetlen haszon, azonnali ellenszolgáltatás nélkül ezekért a közös célokért küzdeni, áldozatot hozni, önzetlenül munkálkodni. Szó van azonkívül arról a gazdasági légkörről és gazdasági életszemléletről, ami belőlünk s ezért gyermekeinkből annyira hiányzik: mi könyvekből, elméleti magaslatokról szoktuk még nézni az életet, melyekről könnyen kiderülhet, hogy nem magaslato, hanem éppen ellenkezőleg szomorú gödrök,

kátyuk, ahonnan nem tudunk sehogysem kikökönni. Végül pedig szó van az élet, az érvényesülés kilátásának, perspektívájának sorvasztó hiányáról, mely annyi ifjú magyar lelkét sötétít el és bénítja meg legjobb tehetségeiket.

Mindezek az örökletes gyengeségek és bajok ellen felveheti a harcot az aktív iskola, melynek keretébe ez az egész nagy program elfér. A lehetőség tehát megvan.

Minden húzás alkalmával
mindjobban **bebizonyosodik az AURORA sors-**
jegyáruda szerencséjé

Elég, hogy egy sorsjegyet
vásároljon **ettől az árudától, hogy a szerencse**
az Állami Sorsjáték nagy nyeresége képeben
felkeresse Önt.

NOVEMBER 15.-ére,

a 15. sorsjáték I. osztályának a húzására

vásároljon sorsjegyet az AURORA sorsjegyarudától.

AURORA

Helyi cím:

UNION S. A. Oradea,
Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Bűnös vagyok

Írta: Révay Géza

Ketten édesgélünk a hajón azon a télen. Rég elpihent hajók feküdtek koroskorul, egyik-másikat tan hónapokkal ezelőtt vontatták ide, megkötözték, itthagyták — elfelejtették.

Rozsdás kötelek lógtak a vízbe, szemét, piszok, arra sodródó hulladék akadt meg bennük... horgonyláncok körül ott rekedt hínár-szigetek terpeszkedtek... feljáróikra salak hullott, eső, vihar verte a lépcsőfokokat — ember csak nagyritkán tette rá a lábát.

Tespéd hajók, tíz, husz... száznál is több. Kényszerű pihenésre kárhoztatott üresen kongó testek. Fekették, vörösek, szürkék... égnek meredő árbóc-erdő, csak éppen hogy zászló nem leng egyikén sem... mintha ágaskodó felkiáltójelek szárai szökkennének a magasba. Hideg kémenyek sokszínű figurája, jele, betűje meredt ránk... alattuk rég kihűlt kazánok, kőkeménynyé dermedt az egykor lobogó tűz... — mintha múzeumok hűvös termeiben járkálna az ember, mintha kitömött óslények néznének velünk farkaszetet, meg van minden porcikájuk, csak a lüktető szív és a lágyan omló agy hiányzik belőlük.

A mi hajónk is olyan volt, mint a többi. Csak talán valamivel kopottabb, szegényebb, ormóttan pocakja esetlenné tette, a festék lemállott róla és alatta vérvörösen virított ki a rozsdavirág, mint mikor a nagybeteg arcát megszínezi a láz... szegény öreg, beteg hajó úgy nézett ki.

Afféle örök voltunk a hajón, Péter meg én. Mikor megállt a gép és a nagyhatalmú társaság szelnek eresztette embereit — nekünk megkegyelmeztek, mi maradhattunk még. Volt a hajón vagy ötven tonnányi szén, néhány tucat konzerv... állították bőven ígéretekkel, hogy majd kapjuk a pénzt, pontosan, elején, csak vigyázzunk a berendezésre, a műszerekre... mire fölcsudtunk a meglepetésből, már messze pöfögött a motoros-bárka és mi magunkra maradtunk.

Harmad-negyednap már nemigen bírtam a

magányosságot — Péter sok időt töltött odakünn a városban — azon a végtelennek tetsző uton, amely a kikötőbe vezetett, fölzedtem egy kóborló kiskutyát, fenn a hajón megmelengettem benne a zakatoló szívet, megszárogattam, kifésültem csapzott, fekete bundáját... aztán összeharatóztunk. Elneveztem Riának.

Amíg volt mit felváltani... papírt — ezüstre, forintot centre, addig vígan éltünk. Hiszen elején itt a pénz — mondogattuk — szentünk van bőségesen, tele konzervvel a kamra, sütőttemfőztem, hogy öröm volt nézni.

Riát kövérre hizlaltuk, ide-oda gurult a fedélzeten, de legtöbbit mégis csak ott gubbasztott a vörösen pöffeszkedő vaskályha mellett és nagyokat szundított ebéd után.

Ha motorzugást hallott, éktelen vonításba kezdett, ugatta a postást, a kikötői rendőrséget és a zöldre mázolt motorost, amelyik az embereket ezáltalgatta a partra.

Igy édesgélünk, míg elfogytak az ezerkilencszázharmincas év első hónapjának napjai.

Azzal is eltelt néhány nap, hogy vártuk a pénzesutalványt... fülelők, mikor sivit a postabárka fűtője, mikor kezdti Ria a csaholást... de csak hiába vártunk, hiába lestük, hiába szídtuk a legártatlanabbat — a postást.

De nem jött semmi, nem akart történni semmi, mi meg mi torkig voltunk a szárazhabbal, azt is olajjal ettük. Ez volt az ebéd és ilyesfajta volt a vacsora is.

Az első hét végén már a kutya is elfordult a táltól, inkább tengődött nemrég felszedett haján — mi meg unottan forgattuk a babsemeket és vártuk a napot, amelyen majd megint használhatjuk egészségesen villogó fogainkat.

Egy szombati napon nekiindultam a városnak, Péter maradt a hajón. Zsebemben lapult az a kis Frommer-pleztoly, amellyel Belga-Kongóban irtottam a patkányokat és vagy harminc cent, éppen annyi, amennyiből kitéllett az autóbushköltés.

Hamarabb ment a vásár, semmint gondoltam volna. A kikötő szélén meghúzódó kocsmák egyikeben akadt rá vevő, én meg hat forinttal gazdagabban és jóval önérvényesebben folytattam utamat a város felé.

A régi házak között lassan szitált az eső. Óvatosan járkáltam és meg-megtapogattam a zsebemet. Vásároltam is, kenyeret, húst, teát, cukrot...

Szinte észrevétlenül szegődtem oda egy siető kislányhoz, facsartam a holland szavakat — ő meg németül válaszolgatott.

Ingeborg volt a neve... én hamar barátkoztam, talán néha túlságosan hamar. Akkor is elmondtam az első öt percben, ki s mi vagyok, láttam a szemében a sajnálkozást, mikor a honom alatt szorongatott csomagra nézett.

— Inge — így hívták otthon — a Maas balso felén lakott, átbaktattunk a hidakon, aztan az egyik fényesre tisztított kilincse résimult a kezze, a másik megrántotta a csengő huzóját... félém bölintott, én meg ott álltam a nyirkos utcán, bámészködő házak, kövek között — egyedül.

Hát szokott ez így is lenni néha.

Sötét utcákon, kődeborult lámpák alatt igyekeztem a kikötőbe. Eloldoztam a csónakot, odaveztettem a hajó alá — nekilendültem a korhadó lépcsőnek, fenn már ismerősen vinnyogott a kutya. Péter varakozón állt a korlat mellett, kis nemtörődömség volt a tartásában, csak mikor meglátta, hogy csomag fehérlik nálam, akkor húzódott mosolyra a szája.

Öröm volt nézni, ahogy tömte magába az ételt. Nagy karéj kenyeret szelt a hus mellé és amikor a buzogó vízbe beleszórtam a teát és odaraktam elé, jóízűeket kortyolt a párlógó italból. Még Riának is jutott egy-egy falat... aznap este kissé tovább égett a lámpa, olvastattuk a német újság testvériesen elosztott lapjait — azt még Inge nyomta a kezembe az utcán.

Róla is meséltem, de sok mondanivalóm nem igen akadt...

Másnap kiveztem a partra, bevásároltam a parasztoknál egyet-mást, Ria boldogan viháncolt, meghajszolta a fűben kereső lábát.

Fekete füstfelhő terjengett a hajó felett, a tűz soha nem aludt ki... süvithetett a szél, verhetette az eső a falakat — ingujjban pipáztunk odabenn és szinte elfeledkedtünk a száguldó napokról, amelyek már felhabszolták február napját is.

Az angol-olasz jóviszony kérdése a londoni parlamentben

„Az Olaszországgal való igazi megegyezés a Földközi-tengeri kérdés egyik alapjára” — mondotta az angol gyarmatügyi miniszter

Londonból jelentik: Az alsóházban Chamberlain miniszterelnök szerdán jelent meg először betegsége óta.

Harris képviselő megkérdezte, hajlandó-e a miniszterelnök közzétenni Fehér könyv alakjában a közte és Mussolini között a nyáron lefolyt levélváltást. A kérdésre Chamberlain tagadólág válaszolt. Hangoztatta, hogy a levélváltás személyes jelentőségű volt, de hajlandó annak lényegét közölni a Házzal.

— Julius végén — mondotta az angol miniszterelnök — az angol nagykövét barátságos üzenetet hozott Mussolinitól. Felhasználtam ezt az alkalmat arra, hogy bizalmas levelet intézzek az olasz kormány elnökéhez. Sajnálkozásomat fejeztem ki afölött, hogy az Anglia és Olaszország közötti viszony még nagyon távol áll a kölcsönös bizalomnak attól a régi érzelmétől, mely hosszú évek során át a két országot összekötötte. Hangoztattam ezután meggyőződésemet, hogy helyre lehet állítani ezeket a régi érzelmeket a félreértések és alaptalan gyanúsítások kiküszöbölésével. Kijelentettem, hogy az angol kormány bármikor hajlandó ebből a célból az olasz kormánnyal megbeszélésekbe bocsátkozni. Ezek után örömmel vettem Mussolini választát, melyben a Duce azt a kívánságát fejezte ki, hogy helyre akarja állítani a két ország közötti jóviszonyt és hozzájárul ahhoz, hogy megbeszélések kezdődjenek ebből a célból.

A miniszterelnöknek ezt a bejelentését a kormányárt kitörő örömmel fogadta

JÓ HATÁST GYAKOROLTAK A LEVELEK RÓMA ÉS LONDON VISZONYÁRA

Dawidson képviselő megkérdezte a miniszterelnököt, meggyőződött-e arról, hogy ezek a

levelek jó hatást gyakoroltak-e a két ország közötti viszonyra. A miniszterelnök igennel válaszolt.

Londonból jelentik: A lordok házában szerdán a földközi-tengeri politikát tették szóvá.

Lord Strickland gyengességgel és visszavonulás politikájával vádolta az angol kormány földközi tengeri politikáját.

A gyarmatügyi államtitkár válaszában ki-

jelentette, hogy továbbra is az Olaszországgal való igazi megegyezést tartja a kormány a földközi-tengeri kérdés egyik alapjallérének. Anglia barátságban akar élni földközi-tengeri szomszédaival, de mindenesetre megvédi a maga érdekeit.

Santung parancsnoka megtagadta az engedelmisséget Csang-Kai-Seknek

(Tudósításunk folytatása az első oldalról).

Pekingből jelentik: Hanfucsu tábornok, Santung hadvezére megtagadta Csang-Kai-Sek parancsát, hogy indítson támadást a behatoló japán haderő ellen. A parancs megtagadását azzal indokolta, hogy még nem készült el a támadásra.

Sanghaiből jelentik: Az a 150 főnyi halálraosztott kínai csapat, mely Shanghai egyik raktárházában eddig gyilkos tüzzel megakadályozta, hogy a városnegyed a japánok birtokába jusson, csütörtökön kimenekült az ostromlott raktárházból és a nemzetközi területen az angol haderők védelme alá helyezte magát. Ezzel végeszaki csodálatos védekezésüknek. Az angolok lefegyverezték a kínai katonákat, de ez nem jelent azt, hogy a háború végéig internálják őket.

CSAPATSZALLÍTÁSOK MONGOLIÁBA A TRANSSZIBÉRIAI VASUTVONALON.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph tokiói tudósítója szerint a japán hivatalos és nem-

hivatalos körök cáfolnak minden békehajlandósági híresztelést. Japán addig folytatja a háborút, amíg Nankingot japánellenes politikájának megváltoztatására nem bírja.

A japán külügyminisztérium egyik tagja szerint esetleg szó lehet Sanghai környékének teljes semlegesítéséről, amennyiben a kínai csapatok teljesen visszavonulnak ezekről a részekről.

Hasonlóképpen elutasítja a béketárgyalásokat a nankingi kínai központi kormány is.

Karbini jelentések szerint a transszibériai vasúton hatalmas csapatszállítások történnek. A csapatok nagyrészt Külső Mongóliában összpontosítják. Krasnojarszkban 36 órát kellett várnia egy nemzetközi gyorsvonatnak a csapat- és hadianyagszállítások miatt.

Mikor nekem pénzem érkezett hazulról, megosztottuk szépen, nem volt sok, de takarékosan három hétre is elegendő. Volt hát megint penzem. Elbucsuztam Pétertől, megcibáltam Ria fülét és összezelve kevéske holmimat, nekiindultam, hogy lakást keressek magamnak. Mert ugy határozotunk, hogy kiöltözöm a városba.

Hogy aztán ott találtam szobát, azon a környéken, amerre Ingétől bucsuztam egy este... az lehetett véletlen, lehetett a sors rendelése... nem tudom, de nem is kutatom, hisz ugys hiába volna.

Terebélyes öregasszony volt az Inge nagyanyja, mert őt is megismertem — ott ebédelgettem és loptam a napot, vagy inkább töltöttem az időt addig, míg a kislány hazajön. Az a kis hideg, ami besurrant vele a szobába, semmiség volt, semmiség ahhoz a meleghez képest, amely olyankor a szívem körül támadt.

Néha azért ellátogattam a hajóra. Péter nagyon hallgatog volt, de ritkán panaszkodott, inkább szitotta a tüzet, elmatatott a piszkálással... csak hogy ne kelljen a szemembe néznie. En azt gondoltam, azért teszi.

Ria örült nagyon, felugrált a kezemig és mikor elmentem, még sokáig állt a lépcsőnél és válaszolgatott a maga módján — belécsaholva a sötétségbe.

Multak a napok és fogyott a pénz. A hajótulajdonos nem jelentkezett, a város lefoglaltatta a hajót, vörös pecsét viritott a kabinok ajtaján. Még sikerült idejében megmentenem a mentőcsónakok iránytűit... ha minden kötél szakad, azt fogom eladni, hogy pénzhez jussunk.

Hazavittem a két ormótlan műszert, betettem az egyik sarokba és három-négy nap mulva el is felejttem, hogy mit is akartam velük.

A szöke Inge kérdezgette aztán, hogy annak a másíknak ott a hajón van-e mit ennie? Olyankor furcsán, kényelmetlenül éreztem magam... akkor nem tudtam, hogy a lelkiismeret így szokott megszólalni bennünk.

Förtelmes idők jártak a város felett. Az Északi tenger pusztító viharai mintha mind itt kötöttek volna ki a mi utcánkban... borzongva húztam öszébb magam a kabátot, ha újságot, vagy egyébért leszaladtam.

És multak a napok. És bóbiskolt bennem a lelkiismeret.

Egy napon aztán orditva ébredt. Nyolcadik napja nem voltam a hajón! Sietve írtam Péternek, hogy másnap, legkésőbb harmadnap viszem a pénzt és amit még vásárolok neki.

Fogtuk az iránytűket és újságpapírba csavarva meultunk utnak, hogy adjuk varakinek. Késő volt már, huzogatták lefelé a redőnyöket, mikor betértünk az egyik öszereshez.

Bizalmatlanul méregetett végig bennünket, aztán bement abba a kalitkába, amelynek ajtaján gyűrött papírra írva díszlett az „Iroda” szócéska.

Még az ajtót is behuzta maga mögött, mi meg csak álldogáltunk Ingével a homályos boitban, össze-viszahaeverő öcskaságok között.

Vagy tíz perc telhetett így el. Akkor nyílt az ajtó, de nyílt az utcai is, amelyiken két neheztestű ember lépett be... ordított róluk, hogy éretünk jöttek.

Betuszoltak egy autóba, az öszeres sietve huzta le a redőnyt és csak a kikötői rendőrség előtt álltunk meg. Akkor kezdünk csak el gondolkodni, mikor az aranyzinóros rendőrtiszt patogva kérdezgetett, hol engem, hol Ingét, hol meg az öreg emberhez fordult.

Mikor egyetlen pillanatra csend támadt, hallom, hogy mellettem beszél valaki. Kérőn, esdek-lőn csegett a hangja — Inge volt. Tüzel az arca és clyan meggyőzően mondta minden szavát, hogy a redőnyök felfigyeltek.

...hónapok óta nem kaptak fizetést, hát lehet az bűn, amikor valaki nem akar éhenhalni... ösmerik a hajót már az egész kikötőben, legyenek belátással...

Az öszeres a zsebében kotorászott, fényes forintok csillantak a markában, ránézett a szigorú rendőrtisztre, az meg alig észrevehetően bólintott.

Mikor már kifelé tuszkoltak a szobából, akkor simogattam csak meg a kislány kezét, mikor meg visszahuztam a kezem, öt forintot! Mosolygott rám a királynő képe.

Másnap délelőtt megpakkolva a táska, éppen indulni akartam, mikor lapot hozott a posta. Péter írta. Kért, jöjtek már, csináljak valamit, mert

napok óta koplal... siessék, Ria már alig tud a lábán megállni.

Akkor már kilencedik napja nem láttam Pétert, akkor már ketten fojtogattak — a félelem és a lelkiismeret.

Dühöngő viharban szálltam be a csónakba. Tízszert táncoltam el a lépcső alatt, rekedtre ordítottam magam... a hajóról nem válaszolt senki. A vihar elvert a kikötő másik felébe, holtfáradtan értem partot és nehéz szívvel mentem hazafelé.

Délután másodmagammal eveztem a hajó felé. Vézna gyerekember volt a segitóm — amikor ottmaradtam a lépcső kötélen lovva, nyakamban a táskával — nem bírta megkötni a csónakot, elverte a vihar, pillanatok mulva feketés folt maradt belőle a tajtékzó víz hátán.

Istenem — ennek most már hét esztendeje! Millió napot adnék, hogy egyet, azt az egyet pótolhatnám — hogy azt az egyet elfelejthessem.

A kémény nem füstölt, a kutya nem ugatott. — Talán kimentek — nyugtattam meg magam, de mikor beléptem a kabinba és a fülledt levegő... nem... nem volt már a nyugalom.

Péter a terített asztal előtt ült, hátratámaszkodva a széken, beesett arcán sűrű szakáll, ter... kiséssé mintha oldalt konyulna a feje... most hozzáérek... az irtózat szinte megbénított, azt hittem, hogy üvöltök, hogy rekedt vészkiáltás szakad ki a számon... pedig félelmetes csend volt a hajón.

Az asztalon papírlap... „elküldtem a lapot, a kutya ma reggel óta nem mozdul...”

Ott álltam a kabinban, a kinyitott táskából szerteszóródott a sokféle jó és bőségesen hullott a könnyem. Már nem tudom, a félelem, a megbánás vagy a részvét könnyei voltak-e, csak arra emlékszem, hogy azok a koppanó könnyecsek elhallgattatták a bennem lazongó hangokat...

Kéreg nő az ember szive köré és bevonja lae-an, akárcsak a rozsdá a hajómetéőben tepsedő hajókat. Azóta nem tudok üresen álló hajóra nézni, elhagyott hajóra... az árborcódó mintha csupa felkiáltójel volna.

Mert bűnös vagyok!

Harmincezer gyémántot talált egy expedíció a „Zöld Pokol” vadonjában

Egy földrajztanár expedíciója a Mindenördögök Völgyének felderítetlen vidékein, utatlan-utakon, összegubancoiódott őserdőkön keresztül, a halál ezernyi veszedelme között

Ciudad-Bolivar, november hó.

Egyik nyári nap délelőttjén négy torzborz ember jelentkezett az Orinoco partján fekvő venezuelai nagy város, Ciudad Bolivar egyik arany- és értékbetűző bankjának pénztárosánál. A négy emberen meglátszott, hogy nagyon messziről jöttek. Egy-egy jól meg-tömött zsákot hoztak a vállukon.

— Kérem, nézzé meg ezeket a kövecseket és rögöket, — mondotta egyikük, — s ha teheti, adjon értük valamit, mert már két napja nem ettünk!

Szerencsés kalandorok

A tisztviselő átvette a zöldessárga rögöket és néhány piszkos, alakatlan követ s bevitte azokat a bank becsüskéhez. Órák teltek el, míg a dolgokat odabent megvizsgálták. Végre előjött a hivatalnok és a következő meglepő választ adta a megviselt arcú férfiaknak:

— Adunk a négy zsák tartalmáért huszonezer aranydollárt, azonkívül fejenként ötvenezret ajánlunk fel, ha megmondják, honnan szereztek a rögöket.

A szerencsés kalandorok természetesen azonnal opciót szereztek a felfedezett terület bérletére és amikor biztosítva látták érdekeiket, csak akkor közölték a nyilvánossággal, hogy miként jutottak a kincshez, melyből hét másik társuk is mázsaszámra váltott be a város kü-

lönböző helyein, úgyhogy a kisebb bankok kénytelenek voltak készpénzkészletüket kölcsön útján felrészíteni.

Mintegy másfél esztendővel ezelőtt José de Quintated ismert caracasi tanár hatalmas expedíciót szervezett az Orinoco felső folyásának feltérképezésére és Port Sullivanban, mely talán az utolsó lakott hely a venezuelai nyugati vadvidéken, nyolcvan ott lebzselő férfit szerződtetett. A nyolcvan ember között angolok, columbiaiak, mexikóiak, németek és állítólag magyarok is voltak.

Venezuelában napszámos munkára vagy akármilyen más tevékenységre csak úgy lehet embert kapni, hogy a férfimunkással együtt annak egész családját leszerződtetik. Így adódott, hogy nyolcvan ingyenélő teherhordó helyett közel kétszázan jelentkeztek a kétségbeesett tanár előtt, mikor az expedíció elindult az ország belsejébe.

Már egy hét alatt az egész élelmiszerkészlet eltűntette a feneketlen gyomrában ez a sisera-had, mely lassan törte magát előre a columbiai határ felé és természeténél fogva keveset dolgozott ugyan, de annál többet verekedett és lustálkodott. Százkilométeres utazás után löbb, mint a fele megszökött s csupán az európaiak maradtak meg az expedícióban, mintha érezték volna, hogy a szörnyű hőségben való menetelés majd meghozza a várt eredményt.

A „Zöld Pokol” borzalmi

Sokat szenvedtek a fárasztó terepen, mely tele van mély szakadékokkal, hatalmas hegyekkel, uttalan, összegubancoiódott erdőkkel, szűnyogokkal, vad indiánokkal és a kígyók millióival, amikről európai embernek fogalma sem lehet. Bár különféle leírásokból már ismerjük az u. n. Zöld Pokol borzalmait, de maga az élet sokkal rettenetesebb minden elképzelhetőnél. Így hát nem csoda, hogy a kígyómárások elleni szérum hamarosan teljesen kifogyott, a puskák pedig nem szereztek elegendő élelmiszert, úgyhogy az expedíció kátyuba jutott és José de Quintated jónak látta, hogy sarkonfordulva, megkezdje az utat hazafelé. Tudományos eredményei eléggé figyelemreméltóak így is, mert továbbjutott annál a pontnál, melyet 1929-ben a híres Redfern ért el. Redfern néhány esztendővel utóbb repülő-expedíciót szervezett ugyancsak a Zöld Pokol vadvidékére, de ezen az úton éppoly nyomtalanul eltűnt, mint számos elődje.

A boldogtalan tanár utasítását nem követték a kalandorok, akik a fejükbe vették, hogy áthatolnak a columbiai határon és egyenesen Bogotába menetelnek. Quintated harmadmagával tehát visszafordult és szörnyű szenvedések árán 1937 februárjában meg is érkezett Port

Sullivanba. Negyven embere ott maradt a vadonban s a tanárt majdnem megölték a venezuelaiak, mert nem hozta haza őket.

„Mindenördögök Völgye”

A negyven kalandor ugyanis nekivágott a vízmosásos vadvidéknek, de egy mély völgyben, melyet maguk között a Mindenördögök

Utrakelt a „Kitartás Honfikör”

A kincszomjas, hirtelen gazdagodásról álmodó kalandorok nem riadtak vissza sohasem nagy, merész és kilátástalan utazásoktól, szenvedésektől, ha új aranyterületeket vagy gyémántlelőhelyeket sikerült felfedezni. A statisztikák szerint az 1899-ben Kaliforniában, a Sierra Nevada lejtőin megtalált aranyvidéken négy esztendő alatt hatezer emberélet ment veszendőbe, a brazíliai aranymezőkön is számszámra hullottak az emberek és Dél-Afrikában, a hottentották földjén feltárt gyémántbányák megszállása után is közel harmincezer fehér pusztult el a vad négerok nyilaitól 1878-tól 1892-ig.

Az amazonparti helyőrségekben és városokban, mint például Manaosban vagy Negritában számos magyar él. Ezeknek megmozdulásáról most érkeztek hozzánk apró, de jellemző hírek. Egy manaosi magyar egyesület, a *Kitartás Honfikör* például egyenesen az Egyesült Államokhoz fordult védelemért a Mindenördögök Völgyével kapcsolatban. Beadványukban megemlítik, hogy szintén útra kelnek az ígért földje felé, de védelmet kérnek az őket kiszípolozó bankok rablógazdálkodásával szemben.

A venezuelai kormányzat ugyanis ottani nagybankokra bízta a maga negyvenszázalékos

Völgyének neveztek el, két pártra szakadt a társaság, mert újból akadtak egyesek, akik megelégtettek a szenvedéseket és haza akartak térni. A többiek erre nem voltak hajlandók. Szó, szót követett, néhány fegyver is eldőrdült, de az emberek hamarosan rájöttek, hogy ha egymásra lövöldöznek el csekély készletüket, menthetetlenül ott kell veszniük a vadonban.

Március elsején egy David nevű angol a völgy forrásánál találkozott egy ellenpártival. Rögön megtámadták egymást. Más fegyver híján köveket ragadtak fel és azokat hajgálták egymás felé. Egy ilyen kő vagy rög eltalálta a David fejét és két helyen is betört.

Akinek gyémánttal verték be a fejét

— Elteszem a követ, ezzel foglak halálra sújtani! — kiáltotta a sérült, aki szállására vitte a követ és este alaposan megvizsgálta. Különös rótsárga színe volt, zöldes moszattal bevont anyagában pedig vékony kénvárá erek ragyogtak. Akadt a David társai között valaki, aki értett kissé az ásványtanhoz. Ez az ember azt állította, hogy aranyércet dobták be David fejét. Ennyi elég volt ahhoz, hogy valamenynyien a forráshoz menjenek éjszaka idején és zsákjaikat színing megtöltésék az ásvánnyal.

Az élénk holdfényben azonban egyéb meglepetés is várt rájuk. A forrás vizéből táplált patak sekély medrében ezerszámra ragyogtak áttetsző kövek, melyekben az ásványtani szakértő gyémántokat vélt felismerni. Óriási mennyiségben hevert az ámuló kalandorok előtt a kincs, mellyel rogyásig felrakodtak mindnyájan. Nagy örömmel az ellenfelekkel kibékültek, azok is felcsomagoltak és most már vállvetve és sürgősen megkezdtek visszafelé az utat a vad rengetegen át.

— Maga gyémánttal vagy arannyal dobta be a fejemet — mondta ellenfeléhez David. — Köszönöm — a szívességét!

Negyven ember közül — huszonkettő

Hónapokig tartott, míg a negyven ember közül huszonkettő megérkezhetett Ciudad Bolivar városába és értékesíthette a kincseket. A maradék tizennyolc elkallódott a rengetegben vagy társa személtárára pusztult el a kígyók marásától. Az életben maradt huszonkettő ma dúsgazdag ember, mert az értékesített kincstömögeken kívül az általuk felfedezett ígért föld kitermeléséből hatvanszázalékos mindenkori részesedést sikerült szerződésileg elérniük.

Az esetnek természetesen órák alatt híre ment. Újságcikkek, rádióriportok, távirati tudósítások révén szerzett tudomást a Mindenördögök Völgyének létezéséről a lakosság. Különösen Braziliában kellett óriási mozgalmat a híradás.

Érvényjogainak a gyakorlatban való érvényesítését, ezek a bankok pedig hatalmas nyereséggel alberletbe adták a lelethelyet columbiai és brazíliai kisbankoknak. Ezek aztán kisebb-nagyobb kölcsönöket nyújtanak a kalandorok indulásához és lehetővé teszik, hogy azok valóban megközelíthessék a gyémántmezőket, de minden szerzett kincs értékének nyolcvan százalékát a kölcsöntadó banknak kötelesek átadni!

A fennmaradó húsz százalékból a kutató tartozik fizetni az állami részesedést és hatalmas adókat, úgyhogy végeredményben saját maga legfeljebb nyolcszázalékos hasznot könyvelhet el emberfeletti szenvedéseinek az állandó életveszélynek és munkájának fejében.

Ennek ellenére a híradások szerint mintegy két száz manaosi magyar férfi kerekedett fel családotól együtt, több ezer más nemzetbeli kalandorral együtt, hogy a Rio Negro folyam mentén észak felé hatolva, megközelítsék álmaik tárgyát: a harmincezer gyémánt lelőhelyét. Mert az már beigazolódott, hogy a szerencsétlen végű Quintated-expedíció hazatért emberei közel nyolc mázsa aranyrögöt és harmincezer kisebb-nagyobb gyémántot hoztak a bolivári bankok beváltóihoz.

Schütz Antal:

ŐRSÉG

314 oldal. Finom, modern borítékban.
Fűzve 140 lel.

A nagyevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei az élet és kultúra legfőbb javainak a keresztényesség felbecsülhetetlen értékének megőrzéséről és ápolásáról.
Megrendelhető könyvosztályunkban.

Németország rövidesen bekebelezi Danzigot

Egy angol lap feltűnést keltő bejelentése

Londonból jelentik: A Manchester Guardian vezércikkben közli, hogy Németország rövidesen bekebelezi Danzigot, amit sem a Népszövetség, sem az érdekeltek hatalmak nem tudnak megakadályozni. A danzigi parlamentet, melyben a nemzeti szociálisták kétharmad többséggel rendelkeznek, rövidesen megváltoztatja Danzig alkotmányát és kimondja a csatlakozást a német birodalomhoz. Lengyelország, mely a legközelebből van érdekelve a kérdésben, szintén aligha lesz abban a helyzetben, hogy tiltakozzék Danzig visszacsatolása ellen.

A német legfelső bíróság elvi állásfoglalása a keresztény egyházak mellett

Berlinből jelentik: A német legfelső bíróság felmentett egy plébánost, aki szószékén támadta Rosenberg eszméit és emiatt az alsó bíróság a nemzeti szocialista állam elleni igaztás miatt elítélte.

A „Juristische Wochenschrift” szerint a legfelső bíróság azzal indokolta meg a maga felmentő ítéletét, hogy Rosenberg eszméinek és az új német vallás tanainak bírálata nem minősíthető államellenes cselekménynek, mert az állam nem veheti egyedül Rosenberget a védelmébe. Maga Rosenberg is eszméit egyéni, személyes véleménynek tartja, tehát annak elfogadására a közösségek nem kényszeríthetők. A nemzeti szocialista állam nagyon sokszor védelmébe vette a keresztény egyházakat, amelyeknek jogi személyiségét elismerte és biztosította számukra a hit és az igazságszerzés szabadságát. Éppen így biztosítja a konkordátumban ez az állam a világi papok és szerzetesek részére a Szentszékekkel való érintkezést a hit és az erkölcs dolgaiban.

A német felső bíróságnak ez az elvi állásfoglalása nagy jelentőséggel bír. Az eddigi gyakorlatban ugyanis sokszor előfordult, hogy állami közegek egyedülállóan szigorúan megakadályozták mindent Rosenbergre vonatkozó bírálatot.

Magyarországnak nyújtandó angol kölcsönről tárgyal Wansittard Budapesten (?)

Osztrák lapok találgatása az angol külügyi államtitkár látogatásával kapcsolatban

Bécsből jelentik: Osztrák politikai és gazdasági körökben élénken tárgyalják Wansittard angol külügyi államtitkárnak állítólag a közeljövőben bekövetkezendő budapesti látogatását. Az osztrák lapok azt írják, hogy Wansittard barátai és nem hivatalos látogatása mindenesetre nagy rokonszenvet ámulat Magyarországra irányít. Ezt annál inkább nagyra kell becsléni, mert Schmidt osztrák külügyi államtitkár korábbi londoni látogatása alkalmával meggyőződött arról — írja a Neues Wiener Tagblatt — hogy az angol és francia politikusok először hangoztatták, hogy Magyarország felfegyverkezési jogát, valamint Magyarország részére a kisebbségvédelmet el kell ismerni. Azóta ez a hangulat mindig jobban gyökeret vert az angol politikai közvéleményben és nincs kétség aziránt, hogy Wansittard ezt az irányt képviseli. Anglia felismerte, hogy a Duna völgye békéje szervez összefüggésben van Európa békéjével és ezért kilépett eddigi érdektelenségéből a Duna-medence kérdést illetően.

A lapok azt is tudni vélik, hogy Wansittard budapesti látogatása alkalmával sor kerül egy Magyarország részére nyújtandó kölcsön megvitatására is. Magyarország hosszabb ide óta nem vette igénybe a külföldi pénzpiacot. Politikai körök szerint 500 millió kölcsönnek igen kedvező feltételek mellett való felvételéről van szó amelyet Fabinyi pénzügyminiszter már régen előkészített.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

Tovább tart a belga kormányválság

A szociáldemokraták támogatásának megtagadása miatt az új kijelölt miniszterelnök is visszaadta megbízatását

Brüsszelből jelentik: Pierlot katolikus szenátor kormányalakítási kísérlete is meghiúsult. A szociáldemokrata párt országos tanácsa ugyanis úgy határozott, hogy nem támogatja Pierlot kormányát. A szenátor erre visszaadta megbízatását a királynak.

Van Zeeland lemondásának igazi hátterét illetően még mindig meglehetősen tájékozatlan az olvasóközönség. Nem érdektelen tehát a lemondás előzményeire rövid visszapillantást vetnünk.

A KORMANYVALSAG ELŐZMENEI

Van Zeeland, aki politikai szerepére előtte a belga Nemzeti Bank alelnöke volt, 1935-ben meglepetésszerűen került a belga kormány élére. Előtte állott meg a belga államháztartás és a magán gazdaság is ebben az időben mostoha visznyokkal küzdött. Két és féleves kormányzás után — és ez az időpont egybeesik az általános konjunktúrával — sikerült az állam pénzügyeit rendezni, a munkanélküliséget enyhíteni és a gazdasági helyzetet lényegesen megjavítani.

VAN ZEELAND KITÜNŐ BANKIGAZGATÓ, DE ROSSZ POLITIKUS...

Politikai szempontból azonban kezdettől fogva merész kísérletnek látszott az igen gyakran egymást keresztező pártérdekeket valahogyan összeegyeztetni. Van Zeeland kormányában ugyanis szociáldemokraták, katolikusok és liberálisok is voltak. És a miniszterelnök sokat fáradozott azon, hogy a három pártot egységes frontba, a „nemzeti unió”-ba tömörítse és így elindítsa Belgium megújulásának művét. Ez a terv attól eltérte, hogy kezdettől fogva kivétel nélkül látszott, nagy veszélyeket is rejtett magában. A szociáldemokraták ugyanis a katolikusok közé való befurakodásukat ezek gyöngítésére és egyben a saját befolyásuk érvényesítésére használták fel. Van Zeeland, aki kitűnő bankigazgató és közgazdász, de rossz politikus, nem vette észre ezt az igyekezetet és így következett be az, hogy kormányt Spaak és De Man szociálista miniszterek befolyására gyakran baloldali politikát üzött.

Emiatt nemcsak a rexista ellenzék körében, hanem a flamand nacionalisták és a polgári népszövetség körében is Van Zeeland nagyon sokat vesztett népszerűségéből és tekintélyéből. Amikor aztán, körülbelül egy hónappal ezelőtt, nyilvánosságra jutott a Barmat-botrány és ezzel egyidejűleg a Nemzeti Bank botránya, az ellenzék kőkönyv lett a dolg.

VÁDOK VAN ZEELAND ELLEN

Alig van ma Belgiumban ember, aki elhinne, hogy Van Zeeland valóban nem vett föl jogtalanul nagyobb összegeket a Nemzeti Banktól vagy hogy mint miniszterelnök nem kárpótoltatta volna magát titokban nagyobb összegekkel és végül nagy nem szerette volna Barmat-ot szélhámos üzemében. Mindezek ellenére ma is úgy kezelik, mint teddőtlen embert, aki azonban súlyos mutasztásokkal és hanyagságokat követett el.

Az ő szerencsétlensége az, hogy a Nemzeti Banknál olyan emberek társaságába került, akik becsületlen gondolkodását lemosolyogták a akik nem látták lelkiismereti kérdést a közpénzek károsításából. Az is szerencsétlensége, hogy Barmat hitel-üzelméi éppen az ő bankigazgatósága

idejére estek. Kétségtelenül hibát követett el akkor, amikor Barmat-val tárgyal, holott tudnia kellett azt, hogy az kétes személyiség. Végül pedig, mint miniszterelnök, védelmébe vette a Nemzeti Bank vádlottait és szolidaritást vállalt velük ahelyett, hogy bíróság elé vitte volna őket. Amikor pedig a parlament előtt védte magát, olyan kijelentéseket tett, amelyeket azután vissza kellett vonnia. Így történt meg azután, hogy Van Zeeland Franckal és Barmat-val együtt szerepel a botrányban; — Barmat-val, a nemzetközi kalandorral, aki a Nemzeti Bankot és ezáltal a belga népet milliókka károsította meg — és Franckal, aki nemrég utazott el szabadságra, amelyről azonban nem fog visszatérni, mert közben a Hitelintézet és Jegybank szabálytalanságai a bíróság elé kerültek.

A KOALICIÓS KORMANY TERVEZETE

Van Zeeland, mint politikus, megbukott. Mint magánember, bíróság útján vonja kérdőre ellenfeleit. Tény az, hogy lemondása már hónapokkal ezelőtt aktuális volt. Eppen a szociáldemokraták, akik most cserbenhagyták, bírták rá a további maradásra. Ha akkor lemond, megőrizhette volna jó hírnevét és nem lenne ma megbélyegzett ember, azonban a szociáldemokraták így akarták őt véglegesen eltávolítani a saját tervezett pártkormányuk érdekében.

A szociáldemokraták koalíciós kormányt terveztek a liberálisok és a katolikusok támogatásával. A liberálisok részéről ez nem ütközne nagyobb nehézségekbe. A katolikusok azonban már a Van Zeeland kormányában szereplő szociáldemokrata minisztereket sem szívesen fogadták. Viszont a katolikus táborban uralkodó egyenlenség megkönnyíti a szociáldemokraták dolgát. Az elvi nehézségek áthidalására vállalkozott a szociáldemokraták részéről éppen a két volt miniszter, Spaak és De Man.

Erre szolgált saját elgondolása „nemzeti szocializmusuk is, amely azonban a párt elvi és gyakorlati álláspontjait semmiben sem változtatja meg. Ott továbbra is Vandervelde, Boonckere és Huysmans dirigálnak. Abba azonban a párt is szívesen beleegyeznek, hogy Spaak és De Man az áthidalók, összekötők szerepét játsszák s hogy a katolikusokat koalícióra bírják.

Stadler Frida:

VALAKI VÁR ENGEM

A nő ívatasáról és életcéljáról szól ez a rendkívüli finom könyv 188 oldal. Füzve . . . . . 80 lei

---

Szeretnéd — ha szeretnének?

A női lelkek kozmetikája ez a mindig kedves, tartalmas, lelkes írás. Füzve . . . . . 85 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Világszerte javul a mezőgazdasági helyzet

Mindenütt csökkent a mezőgazdaság eladósodottsága. Emelkedő agrárárak és emelkedő kereslet a mezőgazdasági termékek iránt

Berlinből jelentik: A német statisztikai hivatal megállapítása szerint a folyó év közepén a mezőgazdaság helyzete világszerte javuló irányzatot mutatott.

A mezőgazdasági termékek ára az elmúlt gazdasági évben számottevően, egyes cikkeknel éppen ugrásszerűen emelkedett s már elérte, sőt egyes termékeknel meg is haladja a gazdasági válságot megelőző színvonalat. A gabonárak átlagban 10 százalékkal magasabbak az 1929. éviéknél. Az elmúlt gazdasági évben a legkisebb emelkedést a hús és a vaj ára mutatta. A statisztikai hivatal jelentése kiemeli, hogy az áremelkedés részben kétségtelenül az ipari fellendülésre és az ipari fellendülés nyomán jelentkező nagyobb keresletre vezethető vissza. Ez vonatkozik első sorban az ipari nyersanyagokra. Nagy mértékben hozzájárult azonban az árak emelkedéséhez a felhalmozódott terménykészleteknek az időjárási viszonyokkal összefüggő csökkenése is, amelynek az utóbbi években tanui voltunk. Így a piacot nyomó búzakészletek két év alatt 60 százalékkal csökkentek, a világ cukorkészlete is kisebb, mint amilyen 1929 óta bármikor volt; jelentékeny csökkenést mutatnak azonban a kacsuk-, gyapot- és gyapjúkészletek is.

Az emelkedő árak természetesen a mezőgazdaság vásárló erejének növekedését idézték elő. A vásárló erő növekedése azonban nincsen arányban az áremelkedéssel. Mivel az árak emelkedése összefüggött részben a kedvezőtlen időjárási viszonyokkal is, természetes, hogy ahol a termés gyenge volt, a mezőgazdaság a megnövekedett árak előnyét csak részben, vagy egyáltalában nem is élvezhette. Ezenkívül a

még mindig fennálló devizapolitikai és vámpolitikai kötıtségek is sokat felemésztettek az áremelkedésből származó haszonból. Végül az áremelkedés előnyeinek kiaknázását negatívizik még azok az önellátási törekvesek is, amelyek az elmúlt évben inkább erősödtek, mint gyengültek.

Az agrárrolló alakulása, — tehát a mezőgazdasági termékek és az iparcikkek ára közötti arány, — az elmúlt évben javult. Habár a gazdasági év legutolsó idejében az ipari cikkek ára emelkedett, az előző években tapasztalt helyzethez képest az agrárrolló nyílása határozottan szűkült. A legkedvezőtlenebbnek a statisztikai hivatal az agrárrolló nyílását Len-

gyelországban találta, ahol a mezőgazdasági termékek árszínvonalát még mindig 20 százalékkal alacsonyabb, mint az ipari cikkeké. Németországban az agrárrolló nyílása teljesen bezárult, az Egyesült Államokban pedig a mezőgazdasági termékek ára elérte a békebeli színvonalat, míg az ipari termékek árszínvonalát még a háborúelőtti alatt áll.

Világszerte csökkent a mezőgazdaság eladósodottsága is. Ez egyrészt a mezőgazdaság vásárlóerejének növekedése folytán vált lehetségessé, másrészt ebben a kormányzati beavatkozás is szerepet játszott. Bármily ok vezetett is azonban az adósságok csökkenéséhez, megkísébbbedett terhük kétségtelenül előnyösen hat a mezőgazdaság helyzetére.

Megállapítja végül a jelentés, hogy a javuló világgiazi árak ellenére a mezőgazdasági termékek emelésére irányuló kormányzati intézkedések, néhány kivételtől eltekintve, fennmaradtak s változatlan erővel nyilvánul meg a bevételre utalt államok önellátási törekvése is.

Mindent összevetve, a német statisztikai hivatal a mezőgazdaságnak az 1937. év közepén fennálló helyzetét a következő szavakkal jellemzi: erősen emelkedő agrárárak, csaknem a jelentéktelenségig összezsugorodott készletek, emelkedő kereslet a mezőgazdasági termékek iránt, emelkedő vásárló erő, csökkenő adósság.

Szilárd a belöldi gabonapiac és további áremelkedés várható

Oradea. Saját tud.

Az ország gabonapiacának helyzete a nemzetközi kínálat és kereslet állása szerint változik. Az elmúlt hónap elején például 165 leivel jegyezték a búza mázsáját s ez az ár fokozatosan emelkedett egészen október 20-áig. Ettől az időponttól kezdve mondhatni az összes gabonárak tartják magukat. Ez annak tulajdonítható, hogy az állandó áremelkedésről a közvetítő kereskedelem megijedt és beszüntette a további vásárlást.

Lássuk most röviden mi is a helyzet a gabonapiacon?

A búza ára Oradeán mázsánként 505 lei, a határon 515—520 lei. Transzylvániában 550 leit

is elkérnek mázsájáért. Általános megítélés szerint ugyanis fogytán van a búza. Okosan jár el tehát az a gazda, aki megtartja áruját és később viszi piacra, mert az összes jelekből arra lehet következtetni, hogy a búza további áremelkedés előtt áll. A lisztárak Oradeán a következők: nullás liszt 9.60 lei, kenyérliszt 9 lei.

A rozs mázsája 435 lei, a határon 515 lei. A román termelők legjobb piaca Ausztria és Csehszlovákia volt. Azonban mindkét ország leállította a további bevitt. A napokban azután Csehszlovákia hatálytalanította ezt a rendelkezést s így a rozsnál is emelkedésre számíthatunk.

A kukoricatermelőket súlyosan érintette a kormány határozata, amely megtiltotta a 14 százaléknál nagyobb vízlartalmú kukorica szállítását és őrlését. Ez a rendelet károsan befolyásolta az árak alakulását. Az új tengeri ára Transzylvániában 230—235 lei, Oradeán 245 lei. A régi tengeriből már csak igen kevés mennyiség áll rendelkezésre és ára 360—370 lei. Valószínű, hogy a kormány rövidesen belátja a rendelet tarthatatlanságát és akkor az új kukorica ára is emelkedni fog.

Az árpa ára Oradeán 420 lei mázsánként. Az árpapiac helyzete alig változik valamit, mivel gyenge úgy a kereslet, mint a kínálat.

A zab ára Transzylvániában 440—450 lei, Oradeán ezzel szemben 430 leivel jegyzik mázsáját. A zab ára elég szilárdnak mondható, mivel a hadsereg hatalmas mennyiségben vásárolja. Kisebb áremelkedésre itt is számíthatunk.

A lóherékivételben lanyhaság érezhető. Ára mázsánként 2400 lei. A német kormány a lucerna maximális árát 90 márkáról 100-ra emelte fel, de a kereskedők, illetve exportőrök mégsem hajlandók az áruért többet fizetni.

A lucerna ára mázsánként Oradeán 4000 lei. Külföldön erősen keresik s így további emelkedésre számíthatunk.

A tökmag mázsája 720 lei.

A szarvaskerepek csak névleges ára van. Ára Transzylvániában 1600—1700 lei. Tavaly éppen kétszeres árát adták érte, aminek magyarázata az, hogy a német piac beszüntette a szarvaskerep felvásárlását.

A napraforgó mázsája 480—490 lei. A fehérbab iránt nagy kereslet nyilvánul meg. Transzylvániai feladóállomásokon ára mázsánként 690—720 lei. Az okiráltságban viszont már a 800 leit is jóval túlhaladta.

A korpa mázsája Oradeán 280 lei. Amint a fentiekből látható, a gabonapiac helyzete szilárdnak mondható és általános vélemény szerint az árak további emelkedése várható.

MINDENKI REMÉNYSÉGE: MERCUR SORSJEGYÁRUDA

Az Állami Sorsjáték sorsjegyeivel, amelyet ettől az árudától vásárol, minden reménye megvan, hogy milliomos léhessen. Irányítsa lépteit a Mercur sorsjegyarudához. Legyen bizalommal a szerencsééhez és november 15-én Ön is a nagynyörök táborához fog tartozni.

A 15. sorsjáték I. osztályának a HUZÁSA november 15-én

MERCUR

Helyi cím:

DACIA BANK Rt. (Menetjegyiroda)
Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 9.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítés helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 55 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felolvasószervező: PEREDI GYÖRGY

Csúji szerkesztő: dr. Salyok István

Csúj, Plata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adjuk vissza.
Csakis válaszbeli magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuressi időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi, északkeleti szél, több helyen eső, helyenként köd, a hőmérséklet nyugaton és északon alig változik, délen és délkeleten kicsit süllyed.

FELAVATTA A SZENTATYA A LATERANI AKADÉMIA ÚJ ÉPÜLETÉT. Rómából jelentik: XI. Pius pápa szerdán délben avatta fel ünnepélyes keretek között a Laterani Akadémia új épületét.

Dr. Patzkó Elemér ügyvédi irodáját Oradeán Str. Clorogariu 23/a szám alá helyezte át.

HESS RUDOLF TRIPOLISZBAN. Tripoliszból jelentik: Hess Rudolf, Hitler helyettese ideérkezett, hogy megtekintse az olasz gyarmatokat.

MEGNYILT A NAGYSZABASU BERLINI VADÁSZATI KIÁLLÍTÁS. Berlinből jelentik: Göring vezérezredes, a német birodalom vadász-mestere ma nyitotta meg ünnepélyes keretek között a berlini nagy vadászkiállítást. A megnyitó ünnepségen résztvett több uralkodóhoz képviselője, 33 állam kiküldöttje és a berlini diplomáciai kar legtöbb tagja. Göring megnyitói beszédében rámutatott a vadászat nagyjelentőségére és hangsúlyozta azt a téves felfogást, amely a vadászatot a kiváltságos és gazdag osztályok szórakozásának szeretné beállítani.

Kőolaj előállítása gyári uton. Párizsból jelentik: Nagy feltűnést keltett az a toulousei távirat, amely szerint a Franciaországban élő Heymann lengyel vegyész megoldotta a kőolaj gyári uton való előállításának kérdését. Heymann, aki a toulousei kaucuk-cipőgyárban dolgozik, boncoltató kémiai eljárásnak veti alá a kaucuk hulladékokat s így állítja elő az ipari célokra kiünnepebben bevált mesterséges kőolajat. A lengyel vegyész a párizsi szabadalmi hivatalnál már szabadalmaztatta találmányát s a vegyi uton előállított kőolajból mintát küldött a londoni, newyorki és strassburgi kőolajhivataloknak. Heymann hosszú ideig Spanyolországban élt, a polgárháború kitörése után azután Franciaországba költözött s kísérleteit a toulousei gyár laboratóriumában folytatta tovább.

MILLIÓKKAL CSAPTA BE A BUCURESTI OROSZ KÖVETSÉGET EGY GÖRÖG HAJÓZÁSI VÁLLALKOZÓ. Bukarestből jelentik: Különös módon csapta be a bucuressi orosz követséget egy Catapodis nevű görög hajózási vállalkozó. Catapodis megállapodást kötött a szovjetkövetséggel, hogy Romániában nagyobb mennyiségű búzát vásárol. Brailában hajóra rakja és Spanyolországba szállítja a kormány-csapatok élelmezésére. Catapodis felvette az orosz követséget a bevásárlásokhoz szükséges hatalmas összegűt, a búzát be is rakta hajóiba a brailai kikötőben és a rakományt elindult Spanyolország felé. Az orosz pénzen vásárolt és a spanyol köztársaságiaknak szánt búzát azonban Franco tábornok táborában adta át s itt még egyszer felvette a búzaszállítvány árát. A súlyos milliókkal megkárosított szovjet most egész Európában keresi a szélhámos Catapodist, aki minden valószínűség szerint Angliába szökött az ügyes fogással megkaparintott milliókkal.

Szentelések és személyi változások az ardeali egyházmegyében. November 1-én, Mindenszentek napján szentelte a szerpapokká Vorbuchner Adolf ardeali s. püspök Alba-Iulian Abraham Árpád, Bartha Domonkos, Bertalan Balázs, Bokor Sándor, Dobos Aron, Fábrián Mihály, Hann József, Kósa József, László Dénes, Mihály Imre, Péter László, Prohászka Gyula és Ráduly István ötödéves teológusokat. Jakab Antal és Miklós László sikeresen letették a plébánosi vizsgát. Szmiály József chinteni plébános, Ferencz András vlahaj h. plébános lett. Szabó Bálintot ideiglenesen bordósi káplánnak, Kajtsa Ferencet cluji káplánnak nevezték ki.

HITLER NEM FOGADTA EL SCHACHT LEMONDÁSÁT. Berlinből jelentik: Az United Press berlini értesítése szerint Hitler vezér és kancellár úgy döntött, hogy nem fogadja el dr. Schacht gazdasági miniszter lemondását. Göring magához hivatva Schacht drt és kijelentette, hogy kár lemondásról tárgyalni, mert feltétlenül számít rá, hogy Schacht dr megmarad a gazdasági miniszterium élén.

REPÜLŐGÉP-SZERENCSETLENSÉGEK WASHINGTON ÁLLAMBAN. Seattleből jelentik: Washington államban két katonai repülőgép összeütközött. A gépek öt utasa életét veszítette.

A bécsi „kanálisbrigád” fényezéses razziaja a csatornahálózatban. Bécsből jelentik: Az utóbbi időben nagyon elszaporodtak Bécsben a betörések, anélkül, hogy a rendőrség a tettesek nyomára tudott volna jutni. Ezért legutóbb a bécsi „kanálisbrigád” 200 főnyi legénysége, fényezővel felszerelve, éjszakai portyázást rendezett a csatornahálózatban. A betörők ugyanis ezekben a földalatti csatornáknak szokatlan elrejtési zsákmanókat. Az erre a célra különlegesen kiképzett bécsi rendőrelégénység végigkutatva a kétezerkilométeres csatornahálózat nagyrészét. Egy helyen találtak is nagyobb mennyiségű értékes prémet felhalmozva, de a betörők közül egy sem került szemük elé.

ÉJSZAKAI DRÁMA A PÁRIZSI RENDŐRÖK ÉS AZ AUTÓTOLVAJOK KÖZÖTT. Párizsból jelentik: Szerdán éjszaka két kerékpáros rendőr tettenért egy gépkocsitolvajt, mikor éppen egy gazdátlanul álló gépkocsi ajtaját igyekezett kifizetni. Amikor a rendőrök el akarták fogni, mindkét kezében revolvért fogva, szembefordult a rendőrökkel és egymás után tíz lövést adott le. A golyók az egyik rendőrt megölték, egy járókelőt pedig súlyosan megsebesítettek. A tolvaj ezután maga ellen fordította a revolvért és agyonlőtte magát.

Sulyos vasúti elgázolás az alesdi állomáson. Oradea. Saját tud. Ma reggel öt óra után sulyos vasúti elgázolás történt az alesdi állomáson. Német Ferenc 23 éves. Buloiu községbe való földműves a már mozgásban lévő személyvonatra akart felugrani, de a vonat lépcsőjéről oly szerencsétlenül esett le, hogy a vonat kerekéi jobb lábát térdén alul lemetsztették. Német Ferencet életveszélyes állapotban szállították be a Bihormegyei kórházba.

Dr. Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILAGMODSZERE!

Tanuljunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Irta: **Dr. Szcenci Miklós**

az Aberdeeni egyetem (Nagybritánia) Magisztere, a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladványok megjelölésével, dr. Ernst Häckel tanár már imert és közkezdvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva. A kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztositékai az angol nyelvű tananyag egyszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre várunk!

Igen szép és gondos kiállításban fűzve 215 lejt

Kapható: könyvosztályunknál.

Ófelsége meglekintette a brünni fegyvergyárat

Brünnből jelentik: Ófelsége Károly király és Mihály trónörökös a villásreggeli után, melyet Benes elnök Brünn melletti kastélyában adott tiszteletükre, kirándulást tettek Brünnbe. Meglátogatták a fegyvergyárat, ahol Mechanik csehszlovák hadügyminiszter fogadta őket. Ófelsége a cseh hadügyminiszter üdvözlő szavaira válaszolva örömet fejezte ki amiatt, hogy meglekintette azt a gyárat, mely a romániai fegyvergyárakkal együttműködik a román fegyverkezés ügyének előbbrevitelén.

STOJADINOVICS BERLINBE ÉS RÓMÁBA KÉSZÜL. Belgrádból jelentik: Beavatottak nem cáfolják, hogy Stojadinovics miniszterelnök a közeljövőben Berlinbe és Rómába utazik, hogy viszonzza Ciano és Neurath belgrádi látogatását.

AMERIKAI IZU RABLÓTÁMADÁS EGY BASARABIAI KÖZSÉG VASUTÁLLOMÁSA ELÉ. Stojadinovicsból jelentik: Jagova községben az elmúlt napokban nem mindennapi rabló-támadás történt. Éjjel két óraker az állomás őrei arra lettek figyelmesek, hogy a raktárépület mellett több férfi áll. Néhány lépésre megközelítették őket, mire az ismeretlenek revolvért szegyeztek az őrk mellének. Néhányan közülük sakkban tartották az őrköt, míg a többiek betörték Draubei Traian állomásfőnök lakásába, a lakás melletti irodában huszonhatezer lejt készpénzt és hatezer lejt értékű bélyeget találtak. Ugy látszik, nem voltak megelőzve az eredménytelenség és ösztörték a táviróberendezést, ugyszintén az állomásfőnök lakásának berendezési tárgyait is, majd nyomtalanul eltűntek. Az állomásfőnök azonnal értesítette a községbeli csendőrséget s az Barzescu csendőrszázados vezetésével megkezdte a nyomozást.

* Csöppségnek — Macks Kaiser borax-ot! Még a felnőtteknél is jobban veszélyeztetni a kemény víz a benne lévő oldott ásványi anyagok és mész által az apróságok gyenge és érzékeny bőrét. Könnyen válik a kemény víz a kiütések és kipállások rettegett kórokozójává, mely a gyermekeknek felesleges fájdalmakat, az anyának kínos rettegést okoz. Macks Kaiser Borax a csecsemő és gyermek mosdóvizébe öntve, lágy és kellemes ártalmatlan vizet ad. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

Zürichi zárlat. Párizs 14.63, London 21.51 háromnegyed, Newyork 432 háromnegyed, Brüsszel 73.32 fél, Milánó 22.79, Amsterdam 239.17 fél, Berlin 174.10, Bécs — schilling 80.25, Prága 15.16 fél, Varsó 81.80, Belgrád 10, Bucuressi 325.

A NEMESI REND NAGY KERESZTJÉVEL TŰNTETTE KI HITLER A JAPAN NAGYKÖVETET ÉS KATONAI ATTASÉT. Berlinből jelentik: Hitler birodalmi kancellár Kintomo Mushakoji báró nagykövetet a német Nemesi Rend nagykeresztjével, Hiroski Oshima katonai attasét ugyanannak a rendnek szolgálati keresztjével tüntette ki. Kiüntette a kancellár Csicsibu herceget is a Nemesi Rend Nagykeresztjével. Mint ismeretes, Csicsibu herceg nemrég Németországban járt.

Keresik Afganisztán egykori rablókirályának kincseit. Newyorkból jelentik: John Mackay Roberts, amerikai mérnök expedíciót indított Afganisztánba, Bacsa-i-Szakao, a véres-hírű rablókirály rejtett kincseinek felkutatására. A rablókirály 1929-ben Amanullah trónlemondása után Kabur emirjének kiáltotta ki magát és bandájával az afgán karavánokat és kereskedővárosokat fosztogatta. Rengeteg aranyat és drágakövet harácsolat össze, a kincset titkos sziklabarlangban rejtette el. Midőn Nadir kán 1929 novemberben kivégeztette a rablót, vele együtt sírbeszállt a kincs rejtékhelyének titka. Roberts titkos rendszerű aranykereső-készülékkel talált fel, melyet a kincskutatás során használni akar.

RÁDIÓBESZÉDET MOND AMERIKÁBAN A WINDSORI HERCEG. Washingtonból jelentik: A windsori herceg november 11-én érkezik Newyorkba a „Bremen” oceanjáró fedélzetén. A herceg beszélni fog az amerikai rádióban s beszédét az összes amerikai állomásokról közvetíteni fogják.

* Erőteljes, vérmes, kővér emberek igyanak szorgalmasan felkeltéshez egy pohár természetes „Létrehozó József” keserűvizet, mert ez rendszeres fogyasztása a bélmozgást biztosítja, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét és a vérkeringést az egész szervezetben megélték. Kérgezzé meg orvosát.

HÁZASSÁGI ÉS SZÜLÉSI SEGÉLYEK OLASZORSZÁGBAN. Rómából jelentik: Az idén július és augusztus folyamán 1893 esetben adták házassági segélyt és 7278 esetben szülési segélyt. A házassági segélyek összege 4.670.000 líra, a szülési segélyek összege pedig 9.280.000 líra volt 1935 március 1 óta a népességi mozgalom érdekében adott segélyek összege 162.862.000 lírára emelkedett.

Fekete János síremlékének felavatása. Va-lea lui Mihai. Saját tud. A napokban avatták fel néhai Fekete János volt valetti Mihai kéményseprőmester síremlékét, amelyet a kitűnő oradeai szobrászművész, Szabó József készített. Fekete János életében rendkívül sokat áldozott egy katolikus, mint művészeti célokra és gyönyörű síremlékét, amelyet fivére, Fekete Károly festőművész állíttatott, a va-lea lui mihaiai nagy részvétele mellett avatták fel.

A Nemzeti Bank meghosszabbította a külföldön levő papírpénzek behozatalának engedélyét. Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Bank közli, hogy újabb rendelkezésig meghosszabbítja a határidőt, ameddig külföldön levő jegyei minden formalitás nélkül behozhatók az országba. E jegyeknek az országban való felhasználása teljesen szabad marad, a Nemzeti Bank 1937 szeptember 3-iki közleményének értelmében.

Természetes, — folytatja a közlemény, — hogy olyan áruk vásárlása után, ami ezen leikkal eszközöltetett, nem kivételi rendeltetésű és a román Nemzeti Banknak át kell engedni az ezen kivételtől származó devizákat. A román ércpénznek az országba való behozatala tilos, azon személynéknél 2000 lei kivételével, amely összeggel a román utasok távoztak az országból.

Dr Popovici Radu alpolgármester helyettesítette Pop Valer fogadtatásán Salonta polgármesterét. A „Magyar Lapok” november 3-iki számában megírtuk, hogy Pop Valer ipar és kereskedelemügyi miniszter résztvevő vasárnap Salontán a görög katolikus templom felavatási ünnepségein. A minisztert az állomáson dr Popovici Radu alpolgármester fogadta és ő mondott a banketten pohárköszöntőt is, mivel Borcea Onisifor polgármester Braiilan tartózkodott.

* **Veszély fenyegeti bőrét a víz által, — mert a víz kemény. De a legkeményebb víz is elveszti artalmasságát, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Boraxot önt. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kmérve nem kapható.**

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. sz.

Szilágyi József találmányával villamosítaná a Nemzeti Parasztpárt a bihori falvakat

Oradea. Saját tud. Ismeretes, hogy a liberális kormány programjában első helyen szerepelt a falvak villamosításának kérdése.

Ennek az országos tervnek megvalósításához hozzá is fogtak és Sibiu környékén és az Olt vízterének felhasználásával több falut elláttak villamos villágítással, sőt néhány helyen a mezőgazdaság villamosítása terén is jelentős eredményeket értek el.

Most, amikor már elhangzott Tatarescu „bucsubeszéde” és a liberális kormány napjai talán meg vannak számlálva, természetesen a legesélyesebb kormányutód, a Nemzeti Parasztpárt is fölvetette programjába a falvak villamosításának kérdését.

A napokban ugyanis a Nemzeti Parasztpárt bihormegyei vezetősége bizalmas és szűkkörű értekezletet tartott Oradeán és az értekezletre meghívták Szilágyi József marghítai elektrotechnikus is, akinek találmányáról, az olcsó áramszolgáltató gépről lapunk hasábjain többet beszámoltunk.

A Nemzeti Parasztpárt abban az esetben, ha kormányra kerül, Bihar megyében kezdi meg a falvak villamosítását és ehhez a tervéhez Szi-

Diák, hivatalnok és milliomos...

Amikor Butnic András iktatókönyvei fölé hajolva dolgozott a hivatalban, ahol fölkerestük, nem is sejtette, hogy azért keressük, hogy közöljük vele: milliomos lett.

— Nem lehet vele most beszélni, uraim, a hivatalos idő alatt, — figyelmeztetett bennünket hivatali főnöke.

— De fontos közölni valónk van!

— Tessék, de minél rövidebben!

Amikor közöltem vele, hogy egymilliót nyert, Butnic András örömeiben felkiáltott:

— Gyerekek, megütöttem a főnyereményt!

— ? ? ?

— Egymilliót nyertem a sorsjátékon.

— Régóta játszik?

— Kezdetől fogva. Az első osztályon is nyertem 2000 lejt, de nem hagytam abba. Szinte egészen bizonyosra vettem, hogy többet is fogok nyerni. És ima, itt a bizonyíték!

— Még most is el akarsz venni, András? — kérdezi egy kedves barna kollégánál az új milliomot.

— Természetesen.

— A kollégái úgy vélik, hogy jól jön Önnek a pénz?

— Bizony, jól jön. Jogász vagyok. Bucovinából kerültem ide, ott végeztem a középiskoláimat. Otthon öreg szüleim vannak. Ők akartak segíteni, hogy elvégezhessem az egyetemet, én meg segíteni akartam őket, hogy megkönnyítem öregségüket. De egyikünknek sem sikerült és a darabka föld alig elég, hogy a télirevalót biztosítsa számukra.

En Bucurestibe jöttem és állást kellett vállalnom, hogy legyen tandijra, beiratási díjra, vizsgadíjra, meg egy kis padlásszoba bérére. Nehéz a diákélet. De most, hála Istennek, elvégzem tanulmányaimat, segíthetem szüleimet és emberségesebb életet élhetek.

És boldogan, Butnic András annak az embernek az érzésével, aki elvetette minden gondját, tovább folytatta munkáját az iktatókönyv mellett. Minden kollégája örömmel nézte társát, mert a szerencse olyat választott ki, aki meg is érdemli...

A POSTA ÉS AZ ORVOS HARCA A BÉLYEGEK RAGALYTERJESZTÉSE KÖRÜL. Londonból jelentik: A Paterson dr ismert orvos írja a Britisch Medical Journalban: A legveszedelmesebb ragályterjesztők a bélyegyek, amelyeket rendszeren enyves oldalakkal feléle dobnak a pultra. Itt por, piszok és kórszírak tapadnak az enyvhez, amit sokan felragasztás előtt nyelvükkel nedvesítnek. Ezzel néha a legveszedelmesebb bacilusokat nyalják le. Az angol postahivatal erre azt felelte, hogy évenként 7500 millió bélyeget ad el, de még soha nem értesült olyan esetről, hogy a bélyeg betegséget terjesztett volna. A bélyegkeghez a legfinomabb arab mézgát használják, amelyet újabb gyümölcsnedvekkel ízesítenek és egyébként a pultokon elhelyezett nedves szivacsok leosztogatják a közönséget a bélyegnyalásról.

A CÁPA TÁMADÁSA A SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ HAJÓ ELLEN. Londonból jelentik: Edinburghból érkező távirat szerint az elmúlt éjszaka hatalmas cápa támadta meg az Aran-sziget felé utban levő egyik kis személyszállító gőzöst. A cápa csapásai olyan hevesek voltak, hogy az utasszalón és több kabin alaposan megrongálódott. A hajó vizvonalától három méternyi magasságban lévő kabinablakok is betörték.

Temetés. Méhes Pálné szül. Walkowszky Mária 76 éves korában meghalt. Temetése pénteken 9 órakor lesz Biharián. (Erdélyi „Concordia.”)

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

November 5. péntek este 9 órakor: **A rut kis kacsa.** (Karácsony Benő, Nemes Ferenc és Schreiber Alajos zenés vígjátéka. Rendező Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Paál Magda, Beness Ilona, Czopán Flóri, Miklóssy Margit, Wojticzki Elvira, Gróf László, Jenei János, Tompa Sándor, Nagy István, Csóka József, Réthely Ödön, Fülöp Sándor, Csengeri Aladár, Rajnai Sándor.)

Szombat délután 5 órakor: **A romantikus asszony.** (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9 órakor: **A rut kis kacsa.**

Vasárnap délután 3 órakor a Katolikus Körben: **Csárdás.** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **A rut kis kacsa.**

A Katolikus Körben. Rendes helyárakkal.

Vasárnap este 9 órakor: **Urilány szobát keres.**

(Rejtő Jenő, Kellér Dező és Zsigmondi Pál nagysikerű operettujdonsága. Rendező: Gróf László. Vezényel Stefanidesz József. Főszereplők: Ürmösy Magda, Perti Mimi, Báza Eva, Paál Magda, Jenei János, Csóka József, Réthely Ödön, Perényi János, Homm Pál, Nagy István, stb. A Katolikus Körben. Rendes helyárakkal.)

Hétfő délután 5 órakor: **Romantikus asszony.**

(Olcsó helyárakkal.)

Hétfő este 9 órakor: **Urilány szobát keres.**

Kedd délután 5 órakor: **Urilány szobát keres.**

Kedd este 9 órakor: **Urilány szobát keres.**

(Bucsueldadás.)

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYE:

— A színház igazgatósága a közönség szíves tudomására hozza, hogy a vasárnapi előadások a Katolikus Körben lesznek megtartva. A helyek számozottak, jegyek a Katolikus Körbeni előadásokra is a színházi pénztárnál kaphatók.

— **Rut kis kacsa.** Pénteken este 9 órakor 5 napos vendégszínházra megérkezik a Thalia Magyar Színház kiváló operett együttese, hogy az oradeai közönségnek is bemutatásuk Karácsonyi Benő és Schreiber Alajos Clujon óriási sikerrel bemutatott operettjét. A rut kis kacsa — Gróf László művészi rendezésében — Schreiber Alajos vezényletével, az operett együttes legkiválóbbjával kerül színre pénteken este 9 órakor szombaton este 9 órakor és vasárnap délután a Katolikus Körben 6 órakor, mindenkor rendes helyárakkal. Jegyek minden előadásra a színház pénztáránál.

— **Romantikus asszony** operett újonság kerül színre szombaton délután 5 órakor és hétfőn délután szintén 5 órakor a szomban először olcsó helyárakkal, teljesen a bemutató előadás szereplőivel.

— **Csárdás** operett van a színház műsorán vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal Gróf László rendezésében, forgószínpadon, teljesen a bemutató előadás szerint a Katolikus Körben.

— **Urilány szobát keres, premier, vasárnap este a Katolikus Körben.** Vasárnap este a Katolikus Körben mutatja be a színház operett együttese az Urilány szobát keres nagysikerű operett újonságot, amelynek részletes ismertetésére a holnapi számunkban visszatérünk. Az urilány szobát keres további előadásai hétfőn este 9 órakor, kedden délután 5 és este 9 órakor már a színházban.

Krisztus Király ünnepségek

Missziós békehét előzte meg az ünnepet Topliján. A missziót P. Lukács Mansvert ferences atya vezette. A misszió alatt a hívek szép számmal járultak a szentségekhez és így lelki megújulással tették még bensőségesebb Krisztus Király ünnepét.

Dej város katolikus hívei három napos ünnepéggel hódoltak Krisztus Királynak. 29-én és 30-án esti szentbeszéd és ájtatosságok voltak. Szombaton este 11 óráig szentségimádáson vettek részt a hívek. Az ünnepi nagymisén a hívek nagy része szentáldozáshoz járult. Este gyertyás körmenet zárta be a szép ünnepséget.

Kápolnát építettek Adamus leányegyházban. Bensőséges és lélekemelő ünnepség volt most vasárnap, Krisztus királyságának ünnepén, a dicsőszentmártoni anyaegyházhoz tartozó Adamus-ádamosi leányegyházban. Akkor volt ugyanis a most épült kis kápolna megáldása ünnepélyes szentmise keretében. A templom megáldását és a szentmisét Benca István kerületi főesperes vezette. A szentmise alatt a dicsőszentmártoni szent Cecília-dalárda énekelt. Bardócz László kántortanító vezetésével. A szertartást végző főesperes ünnepi beszédében az új kápolna fontosságát fejtette, mely e 100—120 lelket számláló szórványban hivatva lesz, mind a vallási, mind a faji ontodat fejlesztését szolgálni. Az ünnepségen megjelentek: dr Gyárfás Elemér szenátor, világi elnök és Pekri Géza egyházi főgondnok, valamint a helybeli több egyház képviselői és hívei nagy számban. A kápolnaépítéshez az Egyházmegyei Tanács 50.000 lei segéllyel járult, a többi pénz a hívek és más jötevők adományából gyűlt össze. Az építkezés körül kiváló érdemeket szerzett Szántner Ödön birtokos, egyházgondnok és mellette Fogarasi Mihály malomnester, de az egész falu népe is, mely vallás-különbőség nélkül közmunkával segítette elő az építkezést.

Turcheşen az ünnep alkalmával sokan járultak a szentségekhez. Délelőtt ünnepélyes nagymise volt, délután pedig műsoros ünnepélyt rendezett a hitközség. Szerepeltek a felnőttek és a gyermekek énekkarai Dobránszky József kántortanító vezetésével. Szóts Béla plébános „Jézus Király” című színdarabját az iskolás gyermekek mutatták be.

Krisztus Király ünnepét tehát itt is bensőségesen ülték meg a hívek.

**ELTETTE - E
VALAHA A
KÉRDÉST,
MIÉRT
VAN EGYESEKNEK
SZERENCSEJÜK,
MÁSOKNAK NEM?**

A válasz egyszerű. Akiknek szerencséjük van, azok keresik a szerencsét és nyilván, meg is találják.

Keresse szerencséjét. Játsszon az Állami Sorsjátékon és a legrövidebb időn belül boldog ember lesz.

November 15.-én a XV. sorsjáték I. osztályának a huzása.

**ÁLLAMI
Sorsjáték**

SPORT

A Nemzeti Bajnokság A és B csoportjának vasárnapi műsora

Vasárnap érdekes fordulót bonyolítanak le a Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjában. A teljes bajnoki műsor és a kijelölt játékezők a következők:

I. CSOPORT:

Oradea: CAO—Olimpia, bíró Constantinescu. A zöld-fehérek formajavulása tartósan bizonyul s így ők a mérkőzés esélyesei.

Bucuresti: Unirea Tricolor—Kinizsi, bíró Vasile Petru. Szeszélyes csapat a Kinizsi, könnyen meglepetést csinálhat.

Baia-Mare: Phoenix—FC Rapid, bíró Chicin. A Victoria elleni „kisiklást” szeretné feladtni a Rapid.

II. CSOPORT:

Bucuresti: Juventus—Gloria, bíró Cosma. Nyílt küzdelem.

Lugoj: Vulturii—Venus, bíró Muresan. A bajnokcsapatnak, a jelek szerint, nem lesz nehéz dolga.

Timisoara: Ripensia—Dragos Voda, bíró Pálffy. Könnyen győzhetnek gólzáporral a profik.

Cluj: Universitatea—ACFR, bíró Victor Braida. Hazai pályán több esélye van az „U”-nak.

B) LIGÁBAN.

Nyugati csoport:

Oradea: Törekvés—Soimii, bíró Tautu. Ed-digi pompás győzelmi sorozatukat remélhetőleg folytatják a piros—feketék.

Craiova: Rovine Grivita—Mures, bíró Freund. A listavezető otthon is könnyen „elcsuszhat”.

Baia-Mare: Tricolor—CFR Simeria, bíró Szabados.

Alba-Iulia: Unirea MV—TMAC, bíró Boldur.

Sibiu: HTV—Victoria, bíró Paunescu.

Keleti csoport:

Chisinau: Sporting—Macabi, bíró Tony Irimescu.

Radauji: HLA—Craiu Jovan, bíró T. Protopopescu.

Cernaui: Jahn—Telefon Club, bíró Bude V.

Ploesti: Tricolor CFPV—DVA, bíró T. Trandabur.

Galați: Gloria CFR—Victoria, bíró Kroner.

Braila: Franco Romana—Textila MW, bíró C. Radulescu.

Sárosi III. a Ferencvárosban. Budapestről jelentik: Sárosi III. Béla, a MAFC kitudó amatőrfedezete, akivel kapcsolatban olyan hírek láttak napvilágot, hogy az Elektromosba lép át, kedden megegyezett a Ferencvárossal és szerződést írt alá, amely a Ferencvároshoz köti a kitudó játékos, Sárosi György dr öccsét. A kitudó fiatal játékos a Ferencváros rendkívül megerősödik, mert Polgárról a debreceni Ferencváros—Bocskai mérkőzés alkalmával ismételt megállapították, hogy nem eszményi középfedezet

Humis kijelentette, hogy minden körülmények között visszatér Bucurestibe. Athénből jelentik: Ismeretes a Humis-ügy minden részlete a sportközönség előtt. A neves középcsatár sok huza-vona után elutazott a görög fővárosból Bucuresti felé, hogy a Venus csapatával szembeni kötelezettségének eleget tegyen. A görög hatóságok azonban a határon letartóztatták és beszállították az athéni ügyészség fogházába az a váddal terhelt, hogy román utlevele hamis. Humist közben szabadon bocsátották, de Athént nem hagyhatja el. A Venus középcsatára nyilatkozott, amelyben kijelentette, hogy minden körülmények között visszatér Bucurestibe és nem hajlandó az athéni Ethnikos csapatában játszani.

LABDARUGÓ MÉRKŐZÉS HÁBORUS FELEK KÖZÖTT. Tokióból jelentik: A japán—kinai háboru ugylátszik, nem zavarja a labdarugás híveit. Dairenben ugyanis a japánok megmérkőztek a kínaiakkal. Győztek a kínaiak 2:1 arányban és ezzel megnyerték a vasuti vállalat értékes vándordíját.

A magyar Nemzeti Bajnokságban vasárnap a következő mérkőzéseket játékosok: Ferencváros—Szürketaxi, Nemzeti—Hungaria, Ujpest—Budai „11”, Budafok—Törekvés, Kispeszt—Phöbus, Elektromos—ETO, Szeged—Bocskai.

TURISZTIKA

Társas kirándulás Stana de Valera. A Societatea Turistilor Vulturii „Sasok” folyó hó 6-án szombaton és 7-én vasárnap, Beius-Budurasa felől Stana de Valera rendez társas kirándulást. Indulás szombaton délután 3 órakor. Részvételi díj 135 lei, amelyben benne foglaltatik a stana de valei szállásdíj is. 7-én vasárnap Stana de Vale környékére indul gyalogtúra, amely este 11 órakor érkezik vissza. Jelentkezni lehet az egyesületi irodában, Dr Lazar Aurel-u, 14. szám alatt, Mocsáry Sándor írógépésznel, Bul. Regala Ferdinand 13. és Gyenge István ékszerésznel, Alexandri-utca 12. szám.

LEGUJABB

Anglia rövidesen elismeri a Franco-kormányt

Az *Excelsior* szerint Franciaországnak is érdekében áll, hogy kövesse az angol példát

Londonból jelentik: A *Daily Herald* fel-tűnő beállítással jelenti, hogy az angol kormány elhatározta, hogy rövidesen megadja a tényleges elismerést Franco kormányának, miután az angol kormánykörök meggyőződése szerint Franco győz. Alba herceg, akit eddig is félhivatalos diplomatának ismertek el Londonban, meggyőzte az angol kormányt arról, hogyha elismerik Franco tábornokot, ezzel elősegítik a spanyol királypárt győzelmét, amely-

nek semmi köze sincs a fasizmushoz. A trónt Juan herceggel, Alfonz király ifjabb fiával töltik be, aki határozott angol-barát irányzatot követne.

A *Times* salamancai jelentése szerint Franco tábornok és az angol kormány olyan megegyezést kötne, mely követné a Salamanca és Ausztria és a Salamanca és Svájc közötti egyezményeket.

Az angol közvélemény helyesnek találja, ha a kormány szorosabb érintkezést tartana fenn a spanyol nemzeti kormánnyal

Párizsból jelentik: A „Petit Parisien” Brüsszelbe küldött külpolitikai szerkesztője megállapítja, hogy korai az a hír, hogy Anglia elismerte a Franco-kormányt. Tény az, hogy Eden nem titkolta Delbos elött, hogy az angol közvélemény helyesnek találja, ha a kormány szorosabb érintkezést tartana fenn a spanyol

nemzeti kormánnyal. Ebből a célból legközelebb fontos angol személyiségeket küldenek Franco tábornok mellé. Az „Excelsior” szerint Franciaországnak is érdekében áll, hogy kövesse az angol példát. Franciaországnak milliárdokat kitevő érdekei vannak a nemzetiek kezén levő spanyol területen.

A törvényszék kimondotta a Lloyd-Társulat feloszlatását

Az Árutőzsde kérelmét a vagyon átírására, elutasították

Timisoara. Saját tud. A törvényszék csütörtökön a déli órákban hirdett ítéletet a Lloyd Társulat nagy port felvert ügyében. A jogi személyiség megszüntetését, illetve a feloszlatásért két pert is indítottak, a timisoarai Árutőzsde és a kereskedelmi minisztérium. A két pert azután egyesítették. A keresetek szerint a társulatnak likvidálni kellett volna. Az Árutőzsde a Lloyd Társulat vagyonára is igényt emelt azzal, hogy jogutódja a társulat által régebben fenntartott tőzsdének.

A törvényszék ítélete kimondja a Lloyd Társulat feloszlatását a jogi személyekről szóló törvény 27. paragrafusa alapján

és felszámolási biztosokul Grofsoarian Cornel dr volt polgármester, Istfan Péter dr és Dobosan János volt polgármester, timisoarai ügyvédek nevezte ki. Kötelezte azonkívül a Lloyd Társulatot a perköltségek viselésére. Jonasiu Titu képviselőnek, az Árutőzsde elnökének azon kérelmét, hogy a társulat vagyonát az Árutőzsdére ruházzák át, a törvényszék elutasította és úgy rendelkezett, hogy amennyiben az ítélet jogerőssé válik, a jogi személyek ellenőrzésére rendelt legfelső bizottság fog a vagyon hovatartozása felett (beleértve a Lloyd palotát is) dönteni.

Az ítélet ellen a Lloyd Társulat 20 napon belül fellebbezhet.

Goga a farsangi forradalmár...

Esz támadást intéz a Dreptatea a „Nemzeti Keresztény Párt” ellen

Bucuresti. Saját tud. A „Dreptatea” tegnapi száma válaszol Gogának és a legutóbbi közigazgatási választások eredményei alapján kimutatja, hogy a Nemzeti Keresztény Párt szélsőjobboldali programját az ország lakossága visszautasította. Hiszen a kormány támogatásával elnyert szavazatai nem teszik ki a lealott szavazatok 17 százalékát sem. Ez a kis százalék nem igényelheti, hogy a hatalmat magához ragadja.

Tudja meg Goga, ez a farsangi forradalmár — írja a „Dreptatea”, — hogy egy tekintélyi kormány az ország iránti felelősség és kötelességérzetében egy percig se fog habozni, hogy az ország törvényeit alkalmazza, minden lázítási kísérlettel szemben.

Tönkreverte a kínai vöröshadsereg nyolcadik hadosztályát a japán haderő

Tokióból jelentik: A Sanzi tartományban előnyomuló japán haderő véres tönkreverte a kínai vöröshadsereg nyolcadik hadosztályát, mely a legjobban kiképzett és legjobban felszerelt kínai seregnek számít.

Örömmel nézi a cseh sajtó Wansittard budapesti látogatását

Prágából jelentik: A „Prager Presse” foglalkozik Wansittard budapesti látogatásával és nagy örömmel szögezi le, hogy Anglia az utóállamok békés megegyezése érdekében veti latba tekintélyét.

Delbos Bucurestibe is ellátogat

Prágából jelentik: Jólétesült körök úgy tudják, hogy Delbos a közeli hetekben nemcsak Belgrádba, hanem Bucurestibe, Prágába és Varsóba is ellátogat.

Három hazaárulót végeztek ki Berlinben

Berlinből jelentik: Csütörtökön kivégezték Berlinben a hazaárulásért halálra ítélt kommunista Peter Saunenst, Adolf Rembet és Robert Stammot.

Elkobozták a Deutsche Volkswirtschaft legutóbbi számát

Berlinből jelentik: Nagy feltűnést keltett a birodalmi fővárosban, hogy a rendőrség elkobozta a „Deutsche Volkswirtschaft” című lap csütörtöki számát, mely Schacht lemondásával foglalkozott és külön cikkében azt követelte, hogy a négyéves terv ellenőrzési bizottságának rendeljék alá az összes gazdasági minisztereket.

Apróküldetések

Lakás

Butorozott udvari szoba kiadó azonnalra. Oradea, Str. Bratianu 61.

2 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Vajna, Oradea, Str. Gen. Holban 22.

Kiadó

december 1-re 2 szobás mellékhelyiségekkel álló uri lakás Oradea, Str. Moldova 22.

Alkalmazás

Fiatallriasszony házvezetőnőnek elmenne magános hályghöz, vagy idősebb házaspárhoz. Cimeket a kiadóba kér.

Házvezetőnőnek elmenne a háztartás minden ágában jártas urinő, aki főzést is vállal, plébániára vagy urinőhöz. Levelet a kiadóba kér.

Különléle

Egy tőrös villanyosított megvételre. Oradea, Str. Neptun 12. szám. (Kommendánsérét.)

Eladó

Kirácsenyi ajándéknak igen alkalmas szép, lapos, duplafedelű arany férfióra. — Közelebbi megteudható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Adás-vétel

Selyem abrosz és selyem függönyök eladók. Oradea, Strada Vlahuta 16. földszint bal.

Gyermek sportkoszl, alig használt és egy fehér bunda 2 éves gyermeknek, eladó. Cim Oradea, Str. Stramba 2-a. szám.

Megvételre keresek használt, de jó karban lévő magyar-német és német-magyar szótárt Bővebet a kiadóhivataltól.

Hangversenyzongora eladó. Oradea, Str. I. C. Bratianu 27. szám.

Huedini

saját termései fajalma kapható. Oradea, Str. Averescu 37. szám alatt — Ugyanott egy jókarban lévő, rézzel díszített fehér ágyladó.

Női télikabát

2 db eladó. Oradea, Str. Pasteur 13.

Eladó

olcsón, szabad kézből egy szép, lapos duplafedelű férfi aranyóra. Közelebbi megteudható a kiadóhivatalban.

Félgyümölcsfák, diszcsérjék, alakbúszusok és fenyők kaphatók Széles faiskola, Oradea, Str. Hasdeu 5.

Szönyegek,

modern házi szőttek, legolcsóbban kaphatók. Oradea, Str. Take Jonescu 53. szám.

1 liter

gyógy vörösbőr 16 lel Jóó Lajos fűszerüzletben, Oradea, Strada Tache Jonescu 24. sz.